19/11/2026

Geen papieren, geen opvang. Dit is toch niet de samenleving die we willen?

Minister Van Bossuyt wil mensen zonder wettig verblijf winteropvang ontzeggen. Bij de meerderheidspartijen blijft het daarover oorverdovend stil. Welzijnszorg en ORBIT zijn verontwaardigd en vragen dat niemand deze winter op straat moet slapen.

Minister Anneleen Van Bossuyt verklaarde dit weekend in De Zondag dat mensen zonder wettig verblijf niet opgevangen mogen worden in de winteropvang. We zijn verbijsterd. Over de uitspraak zelf, maar minstens evenzeer over de stilte bij de meerderheidspartijen. Waar zijn de partijvoorzitters of parlementairen die de menselijke waardigheid zeggen te verdedigen? Waarom horen we hen niet?

Het zou geen enkele partijvoorzitter, minister of volksvertegenwoordiger mogen ontgaan dat de uitvoering van wat hier gezegd wordt schade veroorzaakt. Schade aan de gezondheid van mensen, aan de mogelijkheid om nog redelijk in dialoog te gaan, schade ook aan het samenlevingsklimaat. Groepen afzonderen naar een nog ellendiger bestaan heeft nog nooit tot goede resultaten geleid.

Laat ons duidelijk zijn: **mensen zonder wettig verblijf zijn en blijven mensen**. Mensen met een naam, een gezicht, verantwoordelijkheden, een verleden en een toekomst. Zij hebben vaak een complexe rechts- en levenssituatie die niet zomaar verdwijnt door hen naar de uitgang te duwen. Het al dan niet hebben van een verblijfsstatuut ontneemt niemand het recht op menselijke waardigheid.

Mensenrechten heb je niet omdat je sympathiek of rijk bent of de juiste papieren hebt, maar gewoon omdat je mens bent. Dat is geen vrijblijvende morele overtuiging. Het is het fundament van onze democratische rechtsstaat. Als daaraan wordt getornd dan zou de verontwaardiging even groot moeten zijn als bij rijke profvoetballers die minder bijdragen dan gewone werknemers.

De straat is nooit een deel van de oplossing, altijd een deel van het probleem

Wie mensen opvang ontzegt, doet hen niet verdwijnen. Ze blijven in onze steden, maar worden zieker, kwetsbaarder en afhankelijker van noodhulp. De druk op spoeddiensten, lokale besturen, hulpverlening en politie neemt toe.

En soms eindigt het op straat met de dood. Tijdens de jaarlijkse straatdoden-herdenkingen worden de namen genoemd van mensen die overleden terwijl ze dak- of thuisloos waren. Achter elke naam schuilt een mensenleven. Een verhaal dat niet had mogen eindigen in eenzaamheid en verwaarlozing. Die herdenking confronteert ons elk jaar opnieuw met de meest pijnlijke gevolgen van dak- en thuisloosheid, ook van mensen zonder wettig verblijf.

Onverschilligheid doodt. Dat is geen holle slogan. Wie mensen structureel bescherming en opvang ontzegt, stelt hen bloot aan risico's die levens kunnen kosten.

Mensen op straat zetten is geen migratiebeleid. Het is problemen doorschuiven naar onze steden, onze hulpdiensten en uiteindelijk de hele samenleving.

Dat zou bij uitstek duidelijk moeten zijn voor een minister die ook bevoegd is voor Grootstedenbeleid. Wie bekommerd is om veiligheid, volksgezondheid, leefbare steden en een verstandig gebruik van publieke middelen, kan onmogelijk verdedigen dat mensen doelbewust op straat moeten overleven.

Bovendien zijn er alternatieven. Opvang en Oriëntatie biedt mensen - niet alleen in de winter - tijdelijk onderdak en professionele begeleiding om aan een duurzaam legaal toekomstperspectief te werken. Dat kan een nieuw perspectief in het land van herkomst of in een derde land of wettig verblijf in België zijn. Wie elke dag moet vechten om te overleven, kan nauwelijks nadenken over toekomstperspectieven. Opvang maakt dat wel mogelijk.

Wij zien je wel. Maar ziet de politiek je nog?

Welzijnszorg voert dit jaar campagne onder de noemer 'Een dak boven je hoofd is een recht'. Met hun actie 'Wij zien je wel' nodigt de organisatie burgers uit om hun aandacht voor wie in onze samenleving onzichtbaar is gemaakt te tonen. Ook politici worden daartoe uitgenodigd.

Die boodschap is vandaag pijnlijk actueel. Want wat zegt het over onze samenleving wanneer een minister zonder schroom kan aankondigen dat bepaalde mensen geen beschutting verdienen tegen de winterkou? En wat zegt het over onze politieke leiders wanneer daar nauwelijks protest tegen klinkt?

Menselijke waardigheid is geen beloning voor wie aan de regels voldoet. Ze is een recht dat iedereen toekomt. Ook wie geen wettig verblijf heeft. Ook wie geen politieke stem heeft. Ook wie nauwelijks gehoord of gezien wordt.

Wij vragen de federale, Vlaamse en Brusselse regeringen en de gemeentebesturen om niemand winteropvang te ontzeggen op basis van verblijfsstatuut en eindelijk ernstig te investeren in opvang en oriëntatie.

En aan de voorzitters van de meerderheidspartijen vragen we: **waar ligt de ondergrens en waar blijft jullie verontwaardiging?**

Want een samenleving die mensen in de kou laat staan, laat uiteindelijk ook haar eigen menselijkheid in de kou staan.

Welzijnszorg en ORBIT-vzw zijn zoals steeds bereid om mee na te denken over alternatieven, want die zijn er!

Contact

ORBIT Hilde Geraets 0499/456 720 | Welzijnszorg Annabel Cardoen 0497/135 587